

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 25P/14/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2624203384
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Guček
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2024:2624203384.1

Uznesenie

Okresný súd Senica vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: X. P., nar. XX.X.XXXX, bytom ako starí rodičia, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov: P. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom P. M. a U. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S., F. F. XXX/XX, za účasti starých rodičov: U. P., nar. X.X.XXXX, trvale bytom M., Sv. Y. XXX/XX a P. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom M., Sv. Y. XXX/XX, o návrhu starých rodičov na zmenu úpravy styku matky s maloletým dieťaťom takto

rozhodol:

- Súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania o neodkladnom opatrení.

odôvodnenie:

1. Dňa 12.2.2024 podali starí rodičia maloletého dieťaťa X. P., nar. XX.X.XXXX návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhajú zmeny úpravy styku matky s maloletým dieťaťom, a to každý týždeň v sobotu od 14.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti starého otca alebo starej matky maloletého dieťaťa. Návrh odôvodnili tým, že uvedená úprava je nevyhnutná na zaistenie bezpečia a psychickej pohody maloletej X. keďže matka v krajných prípadoch ohrozuje jej zdravie a život, nakoľko nevie vyhodnotiť jej zdravotný stav. Dodali, že matka nie je schopná dieťa zabezpečiť ani po finančnej stránke.

2. Na tunajšom súde je vedené konanie pod sp. zn. 25P/5/2024 vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa X. P., nar. XX.X.XXXX, a to na návrh starých rodičov, ktorý bol tunajšiemu súdu doručený dňa 17.1.2024. Starí rodičia sa návrhom vo veci samej domáhajú zmeny úpravy styku matky s maloletým dieťaťom tak, že je oprávnená sa s ním stretávať každý párný týždeň vždy v sobotu od 10.00 hod. do 17.00 hod..

3. Zo správy kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov doručenej súdu dňa 19.2.2024 súd zistil, že od posledného rozhodnutia naďalej medzi matkou a starou matkou prebiehajú konflikty. Pracovníčky kolízneho opatrovníka vykonali šetrenia v domácnosti matky v čase, keď sa tu nachádzalo maloleté dieťa, ako aj v domácnosti starých rodičov.

4. Podľa článku 4 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

7. Podľa § 325 ods. 1, ods. 2 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Neodkladným opatrením môže súd uložiť strane najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

8. Podľa § 326 ods. 1, ods. 2 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

9. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

10. Podľa § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

11. Podľa § 332 ods. 1, ods. 2 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Neodkladné opatrenie podľa § 325 ods. 2 písm. e/ je vykonateľné jeho vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

12. Podľa § 333 CSP neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

13. Súd môže nariadiť neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, ak je život, zdravie a priaznivý vývoj maloletého dieťaťa vážne ohrozený alebo narušený (§ 365 ods. 1 CMP), prípadne ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery (§ 325 ods. 1 CSP). V prípade maloletých detí možno nariadiť neodkladné opatrenie aj bez návrhu. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení nie je konečné rozhodnutie vo veci a jeho účelom je len dočasná úprava pomerov maloletého dieťaťa. Podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy pomerov by bolo právo dieťaťa ohrozené. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Ak však súd má k dispozícii skutkové zistenia, že maloletému dieťaťu hrozí ujma na jeho právach, v záujme dieťaťa bude vždy jeho ochrana pred takýmto možným rizikom v podobe nariadenia neodkladného opatrenia.

14. Súd musí v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia predovšetkým skúmať, či je návrh navrhovateľa osvedčený a či je neodkladné opatrenie potrebné, teda či je preukázaná naliehavosť situácie a potreba bezodkladnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa, bez ktorej by boli jeho práva ohrozené. Nevyhnutnosť úpravy je ponechaná na voľnú úvahu súdu. Súd nemal z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia preukázané, že by bol vážne ohrozený alebo narušený život, zdravie či priaznivý vývoj maloletej, a z toho dôvodu súd nekonal o návrhu v zmysle § 365 ods. 1 CMP.

15. Súd preskúmal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho dôvody a dospel k záveru, že v danom konaní nie je splnený predpoklad umožňujúci nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko navrhovateľa nepreukázali dôvodnosť svojich tvrdení, ktoré by odôvodňovali potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. Návrhom sa starí rodičia domáhajú dočasnej zmeny úpravy styku matky s maloletou X. Naposledy bolo rozhodnuté vo veci úpravy styku matky rozsudkom Okresného súdu Senica č. k. SI-9P/43/2023-53 zo dňa 27.9.2023, podľa ktorého je matka oprávnená stretávať sa s maloletou X. každý týždeň v roku od piatka od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod.. Náhradní rodičia sa podaným návrhom domáhajú zúženia styku tak, že matka bude oprávnená sa stretávať s maloletou každý týždeň v sobotu od 14.00 hod. do 18.00 hod., a to za prítomnosti starého otca alebo starej matky maloletej. Podanie návrhu odôvodnili tým, že matka sa nevie o maloletú X. riadne postarať (matka maloletú odovzdáva hladovú a zapáchajúcu od cigaretového dymu). Podľa vyjadrenia starých rodičov sú medzi nimi (t.j.

medzi matkou a starými rodičmi) veľké rozdiely, ktoré sa týkajú dodržiavania pravidiel, spôsobu výchovy či vedenia maloletej k hygiene.

16. Po preskúmaní návrhu a doložených listinných dôkazov (správa diagnostického centra, elektronická komunikácia, lekárska správa) súd dospel k záveru, že navrhovatelia neosvedčili potrebu bezodkladnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa, ani to, že bez neodkladnej zmeny úpravy styku maloletej X. s jej matkou by boli práva maloletej a jej zdravý vývoj vážne ohrozené alebo narušené. Súd uvádza, že nebolo preukázané, že by na strane účastníkov konania (t.j. aj na strane maloletého dieťaťa) došlo k zmene pomerov. Pokiaľ navrhovatelia poukázali na nevhodný spôsob zabezpečovania starostlivosti matky o maloletú, resp. vyslovili podozrenie zo zanedbania starostlivosti o maloletú v súvislosti s jej zdravotným stavom, súd konštatuje, že uvedené skutočnosti nepreukázali (napríklad že by matka maloletej dávala do ucha cigarety). Súd má za to, že navrhovatelia neuviedli také rozhodujúce skutočnosti, z ktorých by vyplývala hrozba ujmy na právach maloletej X. a teda neosvedčili, že by sa maloleté dieťa nachádzalo v situácii ohrozujúcej jeho život, zdravie, priaznivý psychický, sociálny vývin či uspokojovanie jeho základných životných potrieb. Ani zo správy kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali nariadenie neodkladného opatrenia. V súvislosti s nevhodným prostredím v domácnosti matky (zafajčené prostredie) súd uvádza, že sa stotožňuje s názorom navrhovateľov a kolízneho opatrovníka, že fajčenie v byte (v dome) môže mať negatívny vplyv na zdravotný stav maloletej a rozhodne je nežiaduce pre jej zdravý vývin. Aj napriek uvedenému zohľadniac všetky okolnosti prípadu súd konštatuje, že nie sú dané dôvody na okamžitý zásah súdu bezodkladnou úpravou pomerov v podobe nariadenia neodkladného opatrenia. Súd dodáva, že podozrenia z nevhodného spôsobu liečby či nedostatku finančných prostriedkov na zabezpečovanie starostlivosti o maloletú nie sú postačujúce na vyhoviecie návrhu, keďže ich navrhovatelia hodnoverným spôsobom neosvedčili. Takisto rozdiely vo výchove maloletej zo strany matky a zo strany starých rodičov nie sú dôvodom na zmenu úpravy styku, keďže neboli zistené také vážne nedostatky v starostlivosti o maloletú zo strany matky, ktoré by mohli ohroziť jej zdravý vývoj či vývin. Výkon rodičovských práv a povinností môže byť obmedzený alebo pozastavený len na základe zákona (§ 38 zákona o rodine), pričom rozumová vyspelosť (či celková intelektuálna stránka osobnosti) rodiča nie je rozhodujúca pri posudzovaní opodstatnenosti zásahov do výkonu rodičovských práv a povinností, pokiaľ by nebolo preukázané, že hrozí ujma na právach dieťaťa. Na záver súd uvádza, že o úprave styku maloletej s matkou bolo rozhodnuté tunajším súdom rozsudkom č. k. SI-9P/43/2023-53 zo dňa 27.9.2023, v ktorom konaní samotní navrhovatelia vyjadrili súhlas so súčasnou úpravou styku matky s maloletou. Na opätovnú zmenu úpravy rodičovských práv a povinností je potrebné preukázať, že došlo k zmene pomerov, ktorú však v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia súd nemal preukázanú.

17. Súd zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie treba chápať ako výnimočný inštitút procesného práva, ktorý možno aplikovať len za predpokladu, že vec neznesie odklad a je potrebný okamžitý, bezodkladný zásah súdu, pretože bez jeho nariadenia by mohla nastať vážna ujma. Nie je jeho účelom v skrátanom konaní nahrádzať rozhodnutie vo veci samej, ktorému by malo predchádzať riadne dokazovanie na pojednávaní, ktoré pri inštitúte neodkladného opatrenia vzhľadom na jeho charakter a krátkosť času nie je možné. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa. Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný, z ktorého dôvodu ho v súlade s ustanovením § 328 ods. 1 CSP zamietol. Súd na záver uvádza, že vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu už je na tunajšom súde vedené konanie vo veci samej pod sp. zn. 25P/5/2024, v ktorom súd začal vykonávať dokazovanie.

18. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania o neodkladnom opatrení, nakoľko neboli naplnené podmienky, v zmysle ktorých by podľa CMP bolo možné účastníkovi trovy konania priznať.

Poučenie:

Proti uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).